

Posudek disertační práce Mgr. Zuzany Kalinové

Vývojová linie slovesných adjektiv

Materiálově obsáhlá práce Zuzany Kalinové ukazuje na seriózní přístup autorky k tématu i jeho zpracování. Opět patří do diachronního bohemistického bádání a pod vedením doc. Marie Janečkové soustřeďuje pozornost na slovtvorbu slovesných adjektiv. Z původního zaměření autorky na barokní období se nyní rozšiřuje také na další vývojové etapy.

Jak sama autorka ve svém úvodu píše, její nynější posuzovaná práce tematicky navazuje na předcházející diplomovou práci z r. 2014. Je jen škoda, že se to v jejím dalším textu zřetelněji neprojevuje. Ukazuje se tak širší problém. Autorka totiž každý dílčí celek týkající se slovtvorné struktury určitého druhu adjektiv začíná pod názvem Baroko. Při tom základní materiál vychází z díla J. A. Komenského. Škoda, že alespoň v závěru tohoto celku se stručně nezmínila, v jakém vztahu je s dřívějšími výsledky z diplomové práce, v níž vycházela z autentických barokních kazatelských textů. Tím je její pohled poněkud zúžen. Lze předpokládat, že se někdy mohou objevit rozdíly, i když jen kvantitativní, mezi tím, co vyšlo ze základních Komenského materiálů a materiálu získaného již v diplomové práci. To naznačuje i zjištění na s. 70, že se u Komenského setkáváme s doklady, které jsou u jiných textů velmi ojedinělé.

Pokud jde o členění, práce obsahuje dvě základní části, první teoreticko-metodologickou a druhou výzkumnou. Uzavírá ji kvalitní, velmi dobře a výstižně zpracovaný Závěr se vztahem k stanoveným hypotézám. Závěr názorně ukazují také grafická znázornění výsledků. Následuje vyčerpávající seznam pramenů a odborné literatury, jakož i užitečný rejstřík.

Bohatá materiálově výzkumná část je zpracovaná velmi pečlivě a zodpovědně, a to včetně mnohdy nezbytných etymologických výkladů. Autorka dovedla správně odlišit dobové hláskové varianty od chybných označení. Všimla si i širší hláskové variability tam, kde došlo později k určitému ustálení. Ve třech prvních kapitolách upozornila i na adjektiva z cizojazyčných základů, avšak později se již o nich nezmiňuje. Patřilo by se podotknout, jak je to s jejich výskytem v dalších obdobích, zda je autorka již v excerpovaném materiálu nenašla. Na příkladu rezultativních aktivních adjektiv přejatých z ruštiny je vidět, jak volba a širše excerpovaného materiálu může ovlivnit výsledky analýzy. Je třeba zdůraznit a ocenit, že v rámci svého zkoumání zjistila i nové poznatky, které nejsou v mluvnických popisech (s. 103, 106, 160).

Základní řazení odvozovacích sufixů je na adjektiva procesuální, rezultativní, vyjadřujících neaktuální vykonávání děje, vyjadřujících potenciální zasažení dějem. Jako poslední oddíl autorka pojednala o adjektivech s neproduktivními sufixy. Očekávala bych z hlediska tematické návaznosti uvést, do kterých významových okruhů uvedená adjektiva patří, a to hned v úvodu tohoto celku. O tom se sice zmínila, ale až v definitivním Závěru na s.157.

Další drobné připomínky a návrhy k úpravě:

Navrhuji úpravu odstavců na s. 102 -103, jak je naznačeno v textu disertační práce;

upravit spojení *lexikálních nástrojů* na *lexikálních zdrojů* (s. 11 a 13) a spojení *v neposlední řadě* na *jako poslední* (s. 158);

na s. 31 lépe *důvodem* je autorství než *příčinou*; na s. 159 raději z *předcházejícího textu* místo *poznámek*;;

opravit spojení *s technickým rozvojem lidstva* na *s rozvojem naší společnosti* (s. 154);

na s. 61 opravit věcné nedopatření, nejde o sufix, nýbrž o prefix;

v seznamu odborné literatury uvést v souladu s ostatními položkami celé jméno NEWERKLA, Stefan Michael.

Přes uvedené připomínky považuji předloženou disertační práci za obsahově přínosnou a zajímavou, jakož i stylizačně zdařilou, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 7. prosince 2019

Doc. PhDr. Naděžda Kvítková, CSc.